

**NINDRIK-
INDRIK NA
VAŠKOM
DNEVI V
SAKALAVCI
STR. 4**

**JESEN V
RITKAROVCI
STR. 10**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. septembra 2004 * Leto XIV, št. 19

Obisk mag. Antona Ropa v Porabju

Prvi predsednik vlade samostojne Slovenije, ki je obiskal Porabje

»Ste prvi predsednik vlade samostojne Slovenije, ki je stopil na porabska tla.« je pozdravil premierja mag. Antona Ropa na gornjeseniškem mejnem prehodu 18. septembra Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem. Premier Anton Rop je Porabje obiskal na pobudo Zveze, pri pripravi obiska je veliko pomagal Generalni konzulat R Slovenije v Monoštru.

Slovenski premier se je najprej ustavil na gornjeseniški osnovni šoli, kjer so ga pričakali predsednik Državne slovenske samouprave in gornjeseniški župan Martin Ropoš ter predstavniki in učenci šole.

S predstavniki slovenske manjšine se je pogovarjal po kratkem ogledu Slovenskega kulturnega in informativnega centra v Monoštru, kjer ga je pozdravil tudi monoštrski župan Tibor Vinczay, ki se je premierju zahvalil za skrb Slovenije za tukaj živeče Slovence.

Predsednik Jože Hirnök je premiera Ropa seznanil z delovanjem slovenskega doma, ki ga popolnoma financira R Slovenija, vsekakor pa bi bilo zaželeno, da bi tudi Madžarska prispevala svoj delež za največjo kulturno hišo Slovencev na Madžarskem.

Načrti 14-dnevnika Porabje, da bi postal tednik, so se izjalovili zaradi varčevalnih ukrepov madžarske vlade, je povedala urednica časopisa Marijana Sukič. Čeprav bi na

Premier mag. Anton Rop na Gornjem Seniku s predstavniki šole in Državne slovenske samouprave.

Na pogovorih v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru. (Posnetka: Žiga Živulovič)

podlagi meddržavnega sporazuma o zaščiti manjšin morala časopis financirati Madžarska, zanj zagotavlja le 50 odstotkov sredstev, preostali denar pa prispeva Slovenija.

Radio Monošter se zmeraj nima zagotovljenega sistemskega financiranja, tako se dogaja, da dobijo prvo vsoto denarja le v drugi polovici leta, do takrat pa se morajo preživljati s pomočjo natečajev. Direktor in odgovorni urednik Radia Monošter Francek Mukič je povedal, da želijo širiti program (najmanj na tri ure dnevno) ter izboljšati njegovo slišnost. Pri reševanju tehničnih in administrativnih vprašanj se pa velikokrat zatakne, kar se lahko jemlje tudi kot namerno zavlačevanje.

Anton Rop je v kratki izjavi za tisk povedal: »Seveda si slovenska manjšina želi, da bi madžarska vlada zagotovila več sredstev za delovanje manjšine. Tudi o tem bova govorila z mandatarjem, gospodom Gyurcsányom«. Svojo obljubo je premier Rop tudi držal, kajti madžarski mandatar je po pogovorih v Lendavi povedal, da se bo zavzemal za to, da bi se, če je to mogoče, povečala finančna podpora Porabskim Slovincem, »zlasti zato, ker visoko cenim slovensko manjšinsko politiko,« je povedal. To je izpostavil tudi ob otvoritvi lendavskega kulturnega doma in koncertne dvorane.

M. Sukič

Lendava je praznovala

PRIDOBITVI ZA NARODNOSTNO KULTURO IN INFORMIRANJE

Redki, zelo redki so dnevi, ko se drug za drugim, v časovnem razponu nekaj ur, zgodita dva tako pomembna dogodka, kot se je dogajalo minulo soboto v Lendavi. Najprej so odprli nove prostore Studia madžarskih programov RTV Slovenija, nato pa gledališko in koncertno dvorano oziroma moderen

tudi zahtevnejših gledaliških in glasbenih projektov in koncertov. Že letos, z jesensko sezono, bodo na voljo slovenski, madžarski in otroški abonma v obeh jezikih. Abonmajski program so skupaj pripravili Zavod za kulturo madžarske narodnosti in Zveza kulturnih društev Lendava.

Direktor dr. Albert Halász: »Pomurski madžarski radio - MMR dela že 45 let, televizijske oddaje Mostovi - Hidak 25 let. Ves ta čas niti radio niti televizija nista imela optimalnih pogojev za delo. Poslušalce imamo v štirih državah, gledalce pa po vsej Sloveniji in prepričan sem, da bomo v novih prostorih in z najmodernejšo tehniko pripravljali še boljše programe. Meje so odprte, smo v Evropski uniji, zato bomo segali še dalje in se posvečali novim temam, ki se jim doslej nismo, so pa pomembne za povezovanje narodnostne skupnosti s celotnega območja. Sodelujemo z zamejskimi radijskimi in TV studii, radio ima program, ki ga pripravljajo skupaj s kolegi od Romunije do Slovaške.«

Helena Zver, odgovorna urednica televizijskega programa, se v oceni pridružuje direktorju in pravi, da za zdaj programa ne bodo širili, ampak ostanejo pri štirih polurnih oddajah na teden, ob tem pa bodo posneli še kakšen dokumentarec kot doslej in se vključevali v aktualna politična dogajanja, kot so zdaj parlamentarne volitve v Sloveniji. »Zdaj imamo skoraj idealne pogoje za delo. Imamo moderno digitalno tehniko, kar zahteva nova znanja med zaposlenimi. Doslej so bile finalizacije naših oddaj v Mariboru, poslej bomo morali vse narediti v Lendavi. Menim, da bo potrebnih kar nekaj mesecev za priučitev na novo tehniko,« razmišlja Helena Zver in dodaja, da bodo spremembe za zdaj manj opazili gledalci njihovih oddaj. Samostojni TV program imajo prekmurški Madžari dvanajsto leto, pripravljajo pa ga devet stalno zaposlenih in toliko honorarnih sodelavcev. Prekmurški madžarski radio oddaja dnevno 13 ur in petnajst minut programa, načrtujejo pa širitev za nekaj ur

tako, da bi začeli kot zdaj ob petih in petinštirideset minut zjutraj in podaljšali oddajanje do polnoči. Še naprej na samostojnih UKW frekvencah in srednjem valu, ki jim zagotavlja odlično slinost na velikem prostoru Madžarske, Avstrije, Hrvaške in seveda Slovenije. Program pripravljajo 14 redno zaposlenih, od tega 9 novinarjev in 12 zunanjih sodelavcev, tudi iz Madžarske. »Še bolj bomo vključevali v program dogajanje v sosednjih Železni in Zalski županiji. Naši tamkajšnji sodelavci bodo poročali o ljudeh in za ljudi, ki

nas poslušajo,« poudarja József Végi, odgovorni urednik Pomurskega madžarskega radia v Lendavi.

Za prostore in opremo sta RTV Slovenija in Republika Slovenija (vsaka pol) prispevali blizu 600 milijonov tolarjev. Studio madžarskih programov Lendava sodi po organizacijski plati v regionalni RTV center Maribor, po vsebinski plati pa samostojno oblikuje in pripravljajo radijski program v madžarskem jeziku in dvojezične televizijske oddaje.

eR

Načrte za lendavski kulturni dom, v katerem je velika gledališka dvorana s 444 sedeži, je narisal znani madžarski arhitekt Imre Makovecz. Zaradi zahtevnega projekta se je gradnja zavlekla v letošnje leto, temeljni kamen pa so položili daljnjega leta 1995 in otvoritev napovedali čez dve leti. (Foto: eR)

kulturni dom. Obeh otvoritev so se udeležili najvišji predstavniki Slovenije in Madžarske, med njimi premier Anton Rop, bodoči madžarski ministri predsednik Ferenc Gyurcsány, ministra za kulturo in številni drugi ugledni gostje.

Načrte za lendavski kulturni dom je narisal ugledni madžarski arhitekt Imre Makovecz, temeljni kamen zanj pa so položili daljnjega leta 1995. Zaradi zapletenosti gradnje je zelo hitro začelo zmanjkovati denarja, naložba je postajala iz leta v leto dražja in dosegla po uradnih podatkih 1,6 milijarde tolarjev. Nekaj denarja, okoli 8 odstotkov, je prispevala tudi prekmurskim Madžarom, večino pa država Slovenija. Največja pridobitev je velika gledališka dvorana s 444 sedeži in velikim odrom, kar omogoča gostovanja in priprave

Po površini, ceni in izgledu mnogo skromnejši, po vsebini in pomenu pa najmanj enakega pomena, so novi prostori Pomurskega madžarskega radia, tudi na madžarskem znanega kot MMR - Muravideki Magyar Rádió in narodnostnih televizijskih oddaj, za zdaj Mostovi - Hidak, ki se jim bodo pridružile tudi druge informativne oddaje za in o madžarski narodnosti v Sloveniji, s poudarkom na Prekmurju. »Madžarska narodna skupnost v Sloveniji je na področju informativne dejavnosti prišla do novega mejnika,« sta na lično vabilo napisala Aleks Štakul, generalni direktor RTV Slovenija, in dr. Albert Halász, direktor RTV programov za madžarsko narodnostno skupnost v Lendavi. Oba programa, radijski in televizijski, že potekata oziroma ju pripravljajo v novih prostorih v Kranjčevi ulici 10 v Lendavi.

Ka nam guči zemlja?

(posnetek: J. Pojbič)

V muzeji v Murški Soboti so odprli razstavo, na steri so notpokazali, ka so sobočki arheologi s svojo prejdno Ireno Šavel skopali vó iz zemle na tistom mestu, gde je zdaj že nouva autocesta. Gda so se njim pred trejmi lejtimi začnili v zemlej kazati prvi falajčki, so eške nej vedli, ka de tou, ka najdejo, prava senzacija. Po nekaj dnevaj so vóskopali 170 žar (urna), stari prejk 5000 lejt. Žare so posoude, v stere so indasvejta lidge davali pepeu svoji mrtvecov in je zakopali v zemlou. Senzacija pa je v tejm, ka je tak velko groubišče iz tistoga staroga časa v Evropi eške niške nej najšo.

Razstava je trno lepou postavlena. Pajdaši novin Porabje, če te kaj ojdlj po Soboti, poglednite si v Muzeji, kakše šege so meli lidge pri pokapanji daleč, daleč pred nami. Nede vam žau.

Miki Roš

RADIO MONOŠTER
UKV (FM) 106,6 MHz

Od pondejlka do sobote
od 16. do 17. vöre,
v nedelo
od 12. do 14. vöre.

Spominska slovesnost ob 200-letnici smrti Mikloša Küzmiča

NEUMOREN OBLIKOVALEC SLOVENSKEGA JEZIKA MED MURO IN RABO

Na Dolnjih Slavečih, v zaseku Kukoja, v neposredni bližini hiše, v kateri se je 15. septembra 1737 Mikloš Küzmič rodil, so ob 200-letnici njegove smrti pripravili letos tretjo spominsko slovesnost. Prvi dve sta bili v Kančevcih oziroma v Iva-

Gyóru, bil tri mesece kaplan v Gornji Lendavi, zdaj Grad na Goričkem, od leta 1763 do 1804 pa župnik pri Svetem Benediktu v Kančevcih, po ustanovitvi sombotelske škofije leta 1777 tudi dekan „slovenske okrogline“ in šolski nadzornik.

vici 19. in na začetku 20. stoletja. Vsem tem je - do Ivanocija in njegovih sodelavcev - bil Mikloš Küzmič za vzgled in vzor ne samo za ljudsko izobrazbo, ampak tudi vzornik v tem, da je bilo treba za najsevernejši del slovenstva pisati v

Štefanu Mariču na vprašanje, kako je otroku ime, odgovorila: Mikloš.

Mikloš Küzmič je spodbujal ljudi, naj spoštujejo poezijo, kot so tedaj spoštovali pesnike v velikih evropskih državah. Vizionarstvo je napovedal, da bo njegova pokra-

učevanja sem se lotil, vendar sem delo zaradi nepredvidenih okoliščin prekinil," je povedal akademik Anton Vratuša, ki je tudi poudaril, da je vedenje o obeh Küzmičih vedno boljše in tako je prav, kajti sodita v skupno kulturno

Slovesnosti ob 200-letnici smrti najpomembnejšega prekmurskega katoliškega pisatelja in duhovnika Mikloša Küzmiča so se poleg množice domačinov in okoličanov udeležili tudi cerkveni dostojanstveniki, kulturniki in tudi škof evangeličanske cerkve na Slovenskem, mag. Geza Erniša. (Foto: eR)

novskem dolu, kjer je bil župnik kar 41 let, zaključna pa v rojstni vasi. Slamnate hiše, v kateri se je rodil, že dolgo ni več, velikemu sokrajanu v spomin je v oporoki namenil svojo rojstno hišo nekdanji pečarovski župnik Friderik Gumilar. Na tej hiši sta spominsko ploščo Miklošu Küzmiču odkrila akademik dr. Anton Vratuša in župan občine Grad Daniel Kalamar, blagoslovil jo je škof dr. Jožef Smej. Avtor napisa - kronograma je škof Jožef Smej, napisano je: „Dolnji Slaveči so me rodili in čeprav sem rojen v hiši, s slamo kriti, sem luč v temi.“ Bogoslovne študije je Mikloš Küzmič končal v

Mikloš Küzmič je za katoliške prekmurske Slovence bil enakega pomena kot Stevan Küzmič za evangeličane. Njegov pomen ni samo v tem, da je v kratkem času privedil kar sedem najpomembnejših knjig za tiste razmere in da so te knjige dolga desetletja uporabljali, kar ni bilo koristno le v verskem, temveč tudi v splošno kulturnem in narodnostnem pogledu, ocenjuje pokojni dr. Vilko Novak in dodaja, da je Mikloš Küzmič pomemben tudi zato, ker so njegove mu zgledu sledili kmalu tudi drugi pisatelji: Jožef Košič, Jožef Borovnjak ter daljša vrsta v drugi polo-

njihovem jeziku in verovatno v obstanek slovenstva med Muro in Rabo. Ob 200-letnici prve Küzmičeve in sploh prve prekmurske katoliške knjige je Jožef Smej napisal obsežen biografski roman o njem in ga naslovil Po sledovih zlatega peresa.

Kot največji poznavalec življenja in dela je Mikloša Küzmiča na slovesnosti na Dolnjih Slavečih, kjer se je zbralo v lepem nedeljskem popoldnevu izjemno veliko število obiskovalcev, predstavil mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej. Povedal je, da sta starša že ob krstu pokazala, kako cenita slovenski jezik, ko sta župniku

Na spominsko ploščo so napisali (v prevodu): „Dolnji Slaveči so me rodili. Čeprav rojen v hiši, s slamo kriti, sem luč v temi.“ Avtor napisa - kronograma je najboljši poznavalec življenja in dela Mikloša Küzmiča, škof dr. Jožef Smej, tudi pisec avtobiografskega romana Po sledovih zlatega peresa, v katerem, poleg znanih osebnosti tedanjega časa, opisuje tudi številne goričke kraje, denimo Dolence, Peskovce, Križevce ... (Foto: eR)

jina nekoč vredna prav toliko kot druge v Evropi. Ravno tako Dolnjeslavečan, akademik dr. Anton Vratuša, je Mikloša Küzmiča označil kot izjemnega narodnega buditelja ogrskih Slovencev in neumornega oblikovalca slovenskega jezika med Muro in Rabo. „Njegova beseda še zdaj zlahtno zveni,“ je povedal dr. Vratuša, ki se je sprva nameraval ukvarjati tudi s proučevanjem življenja in dela Mikloša Küzmiča in drugih katoliških in evangeličanskih duhovnikov in pisateljev, „vendar so me dogodki preusmerili v svet. Menim pa, da bi bilo prav raziskati, ali sta bila prvi protestantski pisatelj Štefan in prvi katoliški duhovnik in pisatelj Mikloš branca ali rojaka. Tega pro-

dediščino. Jože Vugrinec iz Pokrajinske in študijske knjižnice je prebral, kaj je o Miklošu Küzmiču v zborniku Stopinje napisal dr. Vilko Novak, mag. Franc Küzmič pa je pripravil razstavo Küzmičevih del (1737 - 1804). Slovesnost na Dolnjih Slavečih je pripravil pomurski cerkveni naddekanat - v njegovem imenu je udeležence pozdravil naddekan 6. naddekanata in župnik pri Svetem Juriju Martin Vörös - v sodelovanju z goriškimi občinami. Župnik na Cankovi Andrej Zrim je v spomin predstavil Friderika Gumilarja in njegov kulturni dom. V približno 3 ure dolgem kulturnem programu, ki ga je povezovala Marjanca Ferko - Omahen, so peli številni pevski zbori in skupine iz Pomurja. eR

Nindrik-indrik na vaškom dnevi v Sakalauvci

Že smo dukši čas nika nej pisali od porabske gledališke družine Nindrik-indrik, stera de kleta v oktobri svetila 10-letnico svojga dela. Do tejamau smo leko z osem špili razveselili lidi pri porabski Slovincaj na Vogrskom, gde so nas prejdnji vesi šegau meli pozvati. Nikdar ena špila nej vóostala v Slovenskoj vesi pa v Sakalovci, zatau se trno lepau za(h)valimo.

zvójna nika lagvoga ne pokaže vó od sebe pa nekak od nji dójn buje sausada, steri je tu nej tak dober, kak se kaže. V drami špilamo vsi igralci, steri smo ranč tak amaterji, kak sterakoli porabska kulturna skupina. Vsi smo v slóžbi, nisterni dela od zazranka do večera, nisterni v tripartiji v farbriki, drúgi je sofer, ptd. Tój pa taum mamó probleme pauleg toga. Pa nas nika dójn

lovci Laci Nemeš je za prvi večer vaškoga dneva pozvau števanovsko gledališko skupino. Žau, dva dni pred tejm večerom so mogli nazaj prajti, ka njim je nika vcuj prišlo. Kak smo zvedli v srejdó, smo v tisto minúti vóopitali enoga drúgoga, kak dela, kak je slobauden pa smo že v četrtek večer na nauvo začnili ponavlati, probati, ka smo buma od apriliša mau nej špilali tau igro. Šanjali vala sam Pišto Nemeš, steri se je zazranka rano pred slóžbov mogo včiti igro, večer v pau ausmoj vóri je pa tak spadno nota na probo. V petek večer smo se pa z veseldjom postavili gora za špilo v kulturnom daumi. Bili smo radi, veseli, ka je sakalauvsko lústvo pá redno vkúper prišlo. Ka je zame eške posaba veseldje, ka so v tau vesi furt kreda mlajši pa mladi. Pa ške kelko dosta! Zatau se nama je pa šikalo s predsednikom Lacijom Nemešom v svojom pozdravi posaba za(h)valiti njim, ka so prišli na slovenski program.

Po pravici povejm, ka smo se malo bojali, ka de lústvo bola težko razmelo našo špilo zatoga volo, ka je tau težka drama. Tau bi trbelo čúti pa videti, kak so bili vkúper z nami v mišlenji tak mladi kak starejši. Gda je šlau za lagvo, za resnico, je takšna tiuča bila, ka bi ške mújó leko čúli se nositi po lufti. Depa gda se godilo malo bola veselo, so se že spistili v smej. Gledalci v dvorani od toga bola ne morejo pomagati tiste, steri so na odri. Človeka tašnoga reda nika stiskava, ka nej samo zašpilati, liki vse vódati od sebe, ka leko. V Sakalauvci smo s tejm vsi tak bili.

Toma smo posaba bili radi, ka je slovenska samouprava na konci špila vse lidi pozvala na kupico vina. Pa so lidge lepau baugali, smo malo časa vsi leko vkúper ostanili, vsakšji je emo prajti kaj komi, pogačevali smo se od bujtoga sausada, niške nej emo silo domau. Zatau trbej tau dobro šego gora držati, ka si bar

žene k toma, ka naj prejk špile tu leko pokažamo svejti, kakšno lepo materno rejč mamó v vsakšoj vesi. Vej smo pa porabska skupina ranč zatau, ka so igralci iz različni vasi, Gyöngyi Bajzek z Gorenjoga Senika, Laci Nemeš pa Pišta Nemeš sta iz Sakalauvec, Šandor Mesaroš pa tehnik Pišta Lovenjak sta iz Otkauvec, Tünde Dončec z Rábagyarmata (rojena v Otkovci) pa Klara Fodor z Varaša (rojena v Števanovci). Znamanója, ka smo radi vsakšomi, steri ma volo vcuj staupiti k nam, leko je tau tak mladi kak starejši.

Tau bi se tu leko pitalo, zakoj smo pa gledališka družina? Zatok, ka se od začetka mau včimo vkúper držati, delati kak prava družina. Delamo eden za drúgoga, radi smo vkúper, dobro se porazmejmo, če je potrebno, vópomremo eden drúgoga, kak se tau šika v rednoj držini. Tau dobro leko svadočimo s prvim gesenskím nastopom v Sakalauvci. Predsednik slovenske samouprave v Saka-

Vaški dan v Sakalovcih

Letošnji vaški dan so priredili v soboto, 4. septembra, začel pa se je že v petek zvečer s kulturnim programom. V kulturnem domu je nastopila gledališka skupina Nindrik-indrik. Predstavili so dramo z naslovom Kdo je ubil soseda? Po predstavi je bil majhen sprejem za igralce in gledalce, kjer smo se še dolgo pogovarjali.

Staro šolo z eno učilnico so obnovili in ji poiskali novo funkcijo.

V soboto se je prireditvev začela ob eni uri s predajo nove športne slačilnice, katere sta se udeležila tudi Zsolt Németh, poslanec državnega zbora, in dr. Zoltán Varga, direktor Športne uprave Železne županije. Po slavnostnih govorih je dr. Varga izročil priznanja nekaterim nogometšem in trenerjem. Nato je župnik Ferenc Merkli blagoslovil obnovljeno stavbo. Popoldne so se odvijale nogometne tekme, organizatorji so mislili tudi na otroke z napihljivimi igrali. Pripravili so tudi okusen golaž za vse udeležence.

Nove športne slačilnice bodo najbolj veseli člani nogometne ekipe, prav bi prišla tudi ob vaških dnevih in drugih prireditvah.

Vaški dan se je zaključil s plesom na prostem.

Nikoletta Vajda
(posnetka: L. Nemeš)

etakšnoga reda vauščimo čas zase, za eden drúgoga. Vku-per smo ženske, moški, mladi, mlajši, starejši, tajinci pa domanji. Pa naj niške ne brodi, ka tau za posanca vina volo, tau je samo nazlúk, ka lidi leko vkúper držimo.

Eške gnauk se lepau za(h)valimo vsejm, posaba članom slovenske pa lokalne samouprave, steri so nas lepau gora prijali pa en lejpi večer z nami preživali.

Klara Fodor

Veseli folklorni večer v Bogojini

Kulturno-umetniško društvo v Bogojini v občini Moravske Toplice je organiziralo letos že XVI. Košičeve dneve. Predsednik društva je gospod **Matjaž Cerovšek**, s sterim smo v par lejtaj trdi maust zozidali med Bogojino pa Slovensko zvezo v Porabji. Matjaž, kak vaški predsednik (mali „župan“) v Bogojini, nam je v kratkom časi pri tejm tu na

vse skupine srečne, posaba dvej porabske, ka so velki plosk dobile od publike, nemške pevke so pa ške gor mogle spejvati. Ne smejm se spozabiti od domanji pevcev, steri so štirge pa spejvajo štiriglasno, delajo drugo leto sami brezi mentorja. Za spejvanje se največkrat dobijo v kakšnoj vinskij klejti, vinskij zamenici pri kakšni kupici vina, stero njim

či, poseba v smej spravlo, steri vsakšo leto tak bobnjari, ka čudo, ka ške „žive“ tisti boben. Možakar se je naleki štimo na odri, steroga so ženske lepau gor okinčale z djesenskimi pauvi. Lesena küsa (na kolej, nej pa druga) se je tak li vedrila na nauvom odri z žontimi tikvi, črnim grauzdjom, zrejlimi sončevnicami, traglačom pa s puto za grauzdje, na stere so z drugoga kraja odra nevoškeno nastrgavale zelene kukarce z bildjom, kapüsta.... Tau si je prej vözmislila sekcija za ročne spretnosti. En tau žensk KUD-a se spravlja s tejm, ka pripravljajo dar za den žena, čestitke za nauvo leto, gda pa ne delajo, te si pa prej morajo brodit, ka do za drgauč pripravile. Velka dvorana je prazno tü lepau kazala, gda go je pa napunilo kaulek dvejstau domanji lidi, je pa vöocvela kak ogradv in sprtolejt. V Bogojini žive kaulek šeststau lidi. Prejdnji vesi pa organizatorji programov so srečni, ka njim lüstvo v tašnom velkom števeli odi na programe. Na letošnji Košičevi dnevaj je vinogradniški program gora ziskalo kaulek stau dvajsti lüdi, tau so bili zvekšoma vinogradniki pa kmetje (pavri). Mlajši, mladi pa športniki so pa redno vörukivali na pohod (pejski so sli) na duško paut. Etak je cejla ves vödjala zasé pa je tau pri drugi programaj ranč tak. Lidge so vrli, držijo se časa, nej-

Vasi Števanovci in Bogojina že več lejt sodelujeta. Na Košičeve dneve so pozvali števanovske ljudke pevke.

pomauč bijo, ka smo v Bogojini dobroga partnerja najšli za števanovsko ves za sodelovanje. Števanovčani pa Bogojinčani so se v enom leti tak dobro spadašivali, telko vse vküper najrajli, ka ji za pravo peldo leko postavimo. Na letošnje Košičeve dneve so ranč zatoga volo pá pozvali števanovske ženske spejvat, stere s svojo mentorico Marijo Rituper že tak dejo k njim kak k dobrih sausedom. S tejm, ka smo od Slovenske zveze že večkrat pozvali bogojinsko folklorno skupino za druge organizacije tü, kak povejmo za Kulturni center v Monoštri, so leko spoznali nemške ljudske pevke z Rábafüzesa, stere so na letošnje svetke tü pozvali.

V letošnjom kulturnom programi Košičevi dnevov je KUD pripravilo mednarodni folklorni večer. Pozvane so bile skupine s tri rosagov, zvöjn Slovenije z Vogrskoga pa s Hrvaškoga. Organizatorji programa so srečno vöodebrali skupine, s sterimi so pester, dober program leko vöpostavili za ves. Z Goričkoga so nas v dobro volo spravili Gorički lajkoši, prej Möre iz Sv. Jurija ob Ščavnici ljudske pevke, stere so ške kratko igro zašpilale, tamburaške s Črenšnjevece, mladi tamburaši pa pevke iz Sračinec s Hrvaškoga, števanovske pa nemške pevke iz Porabja. Bile so

Letos so prvič nastopile v Bogojini nemške pevke iz Rábafüzesa, stere so Bogojinčani spoznali v Monoštri na eni prireditvi.

Name je program s tejm tü za-daubo, ka se je nika nej vlejko z guči, s predstavivtjivo skupin pa njenoga programa. Vse informacije smo dobili napisano v roke, etak smo se v paudrugi vöri vcejlak leko dali prej samo igranji pa popejvanji. Na, vmes nas je pa starejši možak, kak napovedovalec s svojimi kratkimi hecnimi, žmanimi gu-

majo šegau zamiditi, briga ji vsefale, ne vnaüze se njim vöstaupiti z rama ške v deževnom vremenju tü nej, ka so svedočili na folklornom večeri tü. Te pa nej čüda, če KUD pod vodstvom Matjaža cejlo leto na tejm dela, naj vse leko včini, pripravi za svojo ves.

Klara Fodor

Likovno-literarni večer na slovenskem veleposlaništvu v Budimpešti

V četrtek, 16. septembra, ob 18. uri so na Veleposlaništvu R Slovenije v Budimpešti odprli razstavo del *Cvetke Hojnik*, ki so jo obogatili z literarnim večerom pesnice *Judit Csuka-Zagorec*.

Cvetka Hojnik je svoja dela predstavila na več kot 30 samostojnih, 19 mednarodnih selekcioniranih in 10 skupinskih razstavah v Sloveniji, Hrvaški, Madžarski, Avstriji, Franciji, na Nizozemskem, Ameriki in v Veliki Britaniji. Je članica društva likovnih umetnikov Avstrije. V določenem obdobju se je avtorica lotevala likovnih del nenavadno velikih površin, kar kaže na njen slikarski pogum in suverenost skozi nebrzdano ekspresijo v barvitosti, v idejnem zamahu in širokopoteznosti.

Pričujoča razstavljená dela pa se zdijo odmaknjena od predhodnih velikih likovno-tekstilnih formacij in prehajajo ponovno na področje klasičnih medijev. Počasi se v dela vrinja lirski osebno izpovedna tematika, ki tu in tam dobi tudi prizvok dramatičnosti.

Judit Csuka-Zagorec ustvarja v madžarskem jeziku, ki se blešči od svetlobe diamantov, prinešenih na površje. Njene vrednote so univerzalne. Je občutljiva in oprezna, zanima jo tisto, kar je za besedo »neizrekljivo«. Drobne, na videz nepomembne življenjske situacije zna predstaviti v monumentalne. Iskrena je in odprta, njen glas je glas izobraženke, ki spregovori z maksimalno odličnostjo v interferenci sfer, kot so čistost preprostih zavezancev puritanstvu, njen boj je kaotičen, brutalen svet s sprevrženimi vrednotami, obsojen na smrt, ter prikazni tega sveta. Ona je iz Prekmurja, razplamtela vibracija harfingega napeva, zvenceča na več ravneh.

Izdala je več pesniških zbirk in monografijo slikarja Zoltána Gáborja, dela: *Viharverten*, pesniška zbirka (1997), *V ognjenem kresu*, izbor pesmi v slovenščini (2001), *Izgnana iz raja*, pesniška zbirka (2003), *Slepici na zemljevidu*, izbor pesmi v slovenščini (2003), *Portret akademskega slikarja Gáborja Zoltána* (2002), *Ilustratorji madžarskih knjižnih izdaj* (2003).

Za svoje delo je prejela več nagrad in priznanj, med drugim tudi zlato plaketo na Državnem in mednarodnem pesniškem natečaju ob 200-letnici rojstva Mihályja Vörösmartyja za pesem *Za čudežnim jelenom* (Budimpešta 2001).

Med drugim trenutno pripravlja doktorsko nalogo z naslovom: *Zgodovina izdajanja madžarskih knjig, madžarske publicistike in knjižničarstva v Prekmurju od 1945 do 20004*.

OD SLOVENIJE...

VOLITVE SE BLIŽAJO

Na letošnjih parlamentarnih volitvah, ki bodo 3. oktobra, bo nastopilo 23 kandidatnih list. 17 kandidatnih list so vložile politične stranke, tri liste so nestranskarke, za glasove volivcev pa se bodo potegovali še trije neodvisni kandidati. Za 90 poslanskih sedežev v državnem zboru se poteguje skupno kar 1131 kandidatov, od tega je en kandidat italijanske narodne skupnosti in pet kandidatov madžarske narodne skupnosti. Pripadniki teh dveh avtohtonih narodnih skupnosti v Sloveniji volijo v državni zbor po enega poslanca. Med kandidati je četrtnina (25,4 odstotka) žensk.

DRNOVŠEK IN FISCHER IZPOSTAVILA NAPREDEK GLEDE MANJŠINE

Avstrijski in slovenski predsednik Heinz Fischer in Janez Drnovšek sta izpostavila napredek, ki sta ga Avstrija in Slovenija v zadnjih letih dosegli na področju vprašanja slovenske manjšine v Avstriji. Kot je po pogovorih na Brdu pri Kranju menil Fischer, gre predvsem na področju medijev za "napredek, ki ga ne smemo podcenjevati". Sogovornika sta omenila tudi povečanje zanimanja za učenje slovenščine v Avstriji, pri čemer je Drnovšek poudaril, da se po vstopu Slovenije v EU povečuje tudi število Avstrijcev, ki se želijo učiti slovenskega jezika.

VAJGL V BEOGRADU

Vodja slovenske diplomacije Ivo Vajgl se je na povabilo zunanjega ministra Srbije in Črne gore Vuka Draškovića mudil na uradnem obisku v Beogradu. Po pogovorih s kolegom iz SČG je Vajgl poudaril, da je prišel na svoj prvi obisk v Beogradu v trenutku, ko je postalo očitno, da je najboljša diplomacija tista, ki koristi neposrednim interesom prebivalcev Slovenije in Srbije in Črne gore. Zato je bil precejšen del pogovorov z gostiteljem posevečen evropski perspektivi SČG in vprašanjem, kako lahko Slovenija kot članica EU pomaga SČG pri uresničevanju tega strateškega cilja.

Pomaleg se zelene farbe na ridjave preobračajo, jesenski vóter nas po obrabi bauža, tuj pa tam na nas sili, ka si oblečemo kakšne pulovere, reklina. Starejši, šteri smo po vasnicaj gor rasli, tak čütimo, ka nam nika fejst fali. Etakšoga ipa je inda vse živo bilau. Po potaj so s kravami, s konjami vozili domau vse, ka so pripauvali. Po mezevaj, po sonžetaj je velko delo stalo. Lüdje, kak mravle, so si domau »nosili« vse dobrote, za stere so trdo delali cejlo leto. Vejmo, ka so pri nas v Porabji zemle nej tak rodovite kak po nistarni krajinaj. Depa gnauksvejta so itak vsakšo grüdo obdelali, prisiljeni so bili, pa so veselje tü meli v tejm.

Lazarovi senau naklajajo.

Na gnes je po naši vasnicaj velka tihoča. Tuj pa tam če vidiš lüdi, ki delajo na njivaj, na sonžetaj. Tau se tü zgodí z nami, ka je ranč ne vidimo, zatok ka je vse nut zaraščeno.

Etognauk sam se vzela pa sam se prauto Gorenjomi Seniki pelala. Od dolenjeseñskega centra tak 4 kilometre je eške itak Dolenji Senik. Tak v 15 hišaj živejo tam na pristavi lüdje. Njij, sploj pa na pravom tali lejpe njive pa sonžeti kauleg vze-majo. Te njive so lepau obdelane, lejpi pauv vidiš na njij, ka je gnesden že nej vsepovsedik tak. Pa kak se mimo pelam, zaglednam, ka krmo naklajajo. Iстина, nej so krave ali konji prežani pred kaule, liki traktor. Pri drugi hišaj vidim, ka fejst tikvi domau spravljajo, je vópucajo. Pa te sam se malo stavila.

Vertinja Cilika Lazar dá domau voziti süjo autavo. Ona etak pravi: »Vse menja je takši lüdi, ki obdelajo cejlo zemlau, ka go majo. Velka škoda je tau, depa nauvi cajti so, gda

mladina že ne vidi v tejm svojo življenje. Kak do pa te naše vasnice, naša pokrajina vógladala, tau nej vedeti. Krmo največkrat, če go pokosijo, tazažgejo. Nejmajo krave ali takšo živino, ka bi krmo polagali, tau za nastalo svinjam skrtejo domau.»

Üšla sam tadale pa sam se pri ednoj hiši stavila, gde sam vidla, ka so mati tikvi vóčistili. Pri tauj hiši samo dva živeta, mati Mici Bajzek pa sin Laci Bajzek. Malo sam si pripovedala z Lacinom, kak je vse tau leko do tejga mau prišlo.

»Nikša čüda je tau nej, če smo do tejga mau prišli,« pravi. »Na gnes etakše male gazdije nej vrejndno gor držati. Krave za

tak delati kak gnauksvejta. Tak ka gde starci eške živejo, tam se je eške nej vse vtrgnilo. Mladi pa več tau nedo delali tak, kak so njigvi predniki tau delali.

Tau je tü istina, ka zatok na svoj tau dosta vse pripauvamo, ka nam nej trbej küpiti. Povejmo mlejko, zvün toga svinje leko krmino, ka mam pripauvamo kukarco, pšeničo, krumpline. Depa tau je tak, ka če bi mati nej napona doma bila, ge bi tau sam nej mogo, pa ranč nej sto delati.»

• Ka misliš, dobro de tau tak, ka nas gaušca nut zaraste, vse de bole zapuščeno? Je kakšna pomauč?

»Vse se je obrnulo. Nistarni cajti so bili, gda so lüdje od gaušce vkraj gemali za orat grünt ali sonžete, zdaj pa

gaušče raste na oranoj zemlej. Tau se vidi, ka tak nede dobro.

Bajzekova mati tikvi pucajo.

Tau je tü gvüšno, ka ta mladina več na tau staro šegau nigdar ne staupi. Depa potrejbno de nika staupiti. Država de si tü mogla premişlavati, kakoli ka tau brez nas tü nede šlau.»

Irena Barber

No pa takšo?

Etognauk sam doma po pauti üšla, gda sam se srečala z vzgojiteljicov našoga vrta. »Če je mogauče, prinesí fotoaparát pa napravi en tjejp od edne »čüde«, ka je narava staurila,« mi je prajla.

Sploj me je brigalo, ka je tau pa sam včasín v vrtec üšla. Varuška pa njena držina so krumpline kopali pa so edne čüdné krumpline tö najšli. Tej krumplinge tak vógladajo kak male rece, če edno za drugov postavijo, te pa masirajo. Edno lejpo srce so tü najšli. Mlajši v vrta je vsigdar gledat odijo, je vred postavljajo, kak do baukše stale, maširale.

Narava je rejsan prilična!

I.B.

Kmečki turizem v Porabji!?

... DO
MADŽARSKE

Madžarski
predsednik na obisku
v Srbiji in Črni Gori

Predsednik R Madžarske Ferenc Madl je prejšnji teden obiskal Srbijo in Črno goro. Na tridnevnem obisku se je sestel s predsednikom Srbije in Črne gore Svetozarjem Marovićem, s predsednikom Srbije Borisom Tadićem ter premierjem Vojislavom Koštunico. Osrednja tema pogovorov so bili napadi na vojvodinske Madžare. Dogajanje v Vojvodini je povzročilo precej napetosti v madžarsko-srbskih odnosih, od obiska madžarskega predsednika obe strani pričakujeta normaliziranje odnosov. Predsednik Srbije in Črne gore je poudaril, da za incidenti ne stojijo ne državna politika ne državne institucije, Ferenc Madl je napetost v Vojvodini razlagal s težkim gospodarskim položajem ter prihodom beguncev na to območje. Srbski predsednik Boris Tadić je izjavil, da je urednicevanje manjšinskih pravic v civiliziranih državah osnovna zadeva, zato bo zahteval čimhitrejšo policijsko preiskavo omenjenih napadov. Madžarski predsednik je izrazil upanje, da je protimadžarsko vzdušje v Vojvodini le prehodni pojav, obenem je ponudil pomoč Madžarske pri prizadevanjih Srbije za članstvo v evropsko-atlantskih integracijah.

Referendum o
dvojnem
državljanstvu

Madžarski parlament je na zasedanju 13. septembra enoglasno odločil o tem, naj se razpiše referendum o dvojnem državljanstvu. Pobudo za referendum je dala Svetovna zveza Madžarov. Na referendumu se bo odgovarjalo na vprašanje, ali naj zamejski Madžari in Madžari po svetu dobijo madžarsko državljanstvo z naturalizacijo. Pri pridobitvi državljanstva se mora dokazati madžarsko poreklo ali s t. i. madžarsko izkaznico ali na druge načine, ki jih bo določal zakon o dvojnem državljanstvu. Datum referendumu bo razpisal predsednik države Ferenc Madl.

Pri nas se od tauga samo guči, na Goričkom pa se že dela. Ka je tau? Tau je turizem na vesi. Puno natečajov je vospisano, steri tau podpirajo, depa pri nas v Porabji itak nega turistične kmetije. Na Goričkom pa skur nega taše vesi, gde bi toga nej bilau. Leta 2000 so vodal eno publikacijo z naslovom »Vinska turistična cesta Goričko«. V tej izdaji so tisti, steri se na Goričkom s turizmom spravljajo. Povezani so pa vkup v vinske ceste. Na tej cestaj najdemo turistične kmetije, vinotoče, vinske kleti in gostilne to. Njina želja je bila, da bivinograde in vinske kleti razkrili domačim in tihinskim obiskovalcom. Med tejm turističnimi kmetijami edno vejn vsakši Porabski Slovenec pozna. Tau je turistična kmetija Smodiš, stera že več

lejt dobre stike ma s porabskimi organizacijami in samoupravami.

• *Kak se je tau začnilo?* pitam gazdo Vlada Smodiša. »Tau se je že vejn sedem lejt nazaj začelo. Državna slovenska samouprava je mejla eden projekt, gde so intenzivne jablane sadili po porabskij vasnicaj. Kak sadjar sam v tejm pomago, pa še pomagam gnesden tistim, steri majo sadovnjake. Nega tašoga kedna, ka bi nej prišo prejk v Porab-

bje. Leko povejm, ka z vsakšo porabsko vasnicov mam stike. Pa še s tistimi

Vlado Smodiš v svojem sadovnjaku.

leta do leta več gostov mammo z Madžarske pa iz Porabja. Največ stikov pa s tistimi mam, steri sadovnjake majo v Porabji. Tiste večkrat poglednam pa jim tanače davam. Tej stiki so že nej tak uradni, bole prijateljski.»

• *Par rejči bi nam pravo od Turistične kmetije Smodiš.*

»Deset hektarov trajnih nasadov jablan, breskev, nektarin, višenj in vinske trte zaznamuje življenje družine Smodiš. V turistični kmetiji poleg suhomesnih izdelkov in bograča nudimo domačo prekmursko hrano. Za goste mammo na razpolago dva apartmaja z osmimi ležišči. Poleg vina sort chardonnay, laški in renski rizling je mogoče pokusiti tudi več kak dvajset različnih sadnih žganj. Mammo lastno sušilnico za sujo sadje in hladilnico, zato se pri nas leko küpi tudi sadje. Sezonsko sadje si leko obiskovalci po želji tudi sami poberejo.»

Od turistični kmetij, kak sam dja na Goričkom vido, lepše gratajo vasi. Travniki

slovenskimi samoupravami tudi, stere so po velkij varašaj na Madžarskom.»

• *Kakšni stiki so tau?*

»Na leto več prireditve mammo, kama porabske kulturne skupine to povabimo na

Na srečanju Porabskih Slovencev so Slovenci iz cejloga rosoga poglednili turistično kmetijo Smodiš to.

nastop. Dostakrat pridejo skupine poglednit turistično kmetijo, sadjarstvo, žganjekuho ali pa samo na edno kosilo, če škejo pokusiti prekmursko hrano. Večkrat prosijo na prireditve porabske organizacije sadne krlhle (kloce), sadje, bučno olje, ka od nas küpijo. Od

so pokošeni, zemle so obdelane, ka nej samo lejpo, liki hasek spravi. Za nas bi tau tu nej bilau lagvo, če poglednemo, ka so vasi not zaraštjene ali tau, ka fabrike edna za drugo notrazpirajo.

K. Holec

Slika ne laža

Kak je inda bilou lepou

Varaš Sobota se je v zadnji petdeseti lejtaj vcejlak vomejno. Vsepoprejk so ga zozidali, prejk makadama potegnili asfalt, stare rame so vomenili nouvi pa vekši, kak se pravi, staro se je meknilo nouvomi. Dapa med prejdjnimi v Soboti so trno cedni lidge. Začali so brodit, kak bi bilou lepou, če bi v varaši ostanilo eške kaj indašnjoga. In so napravili! Srejdi Sobote, v njenom centri, že skur deset lejt leko clovek vidi velki falat varaša, na ste-

rom je nej nika zozidano, na sterom nega falajčka asfalta. Tou so si velke glave tak zbrodile, ka naj tou tak ostane. Vsi tisti, ka na tom mesti parkirajo svoje avtone, naj vidijo, kak je tou inda bilou, v tisti časaj, gda je Sobota bila eške brezi asfalta. Trno cedno so si brodili! Rejsan lepou vovidi, kak je inda bilou lepou! Trno romantično, nej? Vej pa slika dun ne laža.

Miki Roš

Gyöngyös je med Rabo in Duno

Če dobro premislimo, Slovenci na Madžarskem živijo pri vodaj. Največ v vesnicaj pri Rabi. V Rabo teče Gyöngyös, gde so sombotelski Slovenci. Raba teče v Duno, pri šteroj živijo Slovenci v Mosonmagyaróvári in Budimpešti.

V 60. in 70. letaj 20. stoletja je dosta mladi ljudi moglo iskati delo zvun Porabja. Tak so ništerni ojdli delat na marofe v Hegyeshalom in Mosonmagyaróvár. Tak so brodili, ka samo na dva ali tri mejseca ostanejo. Malo kukarce pa semen do domau pelali, ka malo penaz dobijo. Depa s tistoga je ništernim tresti lejt gratalo.

„Tistoga ipa na marofi smo vsikdar vküpp bili. Po tistom pa eden tu ta odišo, eden

slovenski, ne gučimo slovenski! Pa tak smo te vküpp spravili samoupravo.“ je pripovejdo predsednik Laci Brašič, šteri je 11. septem-

S püšpekcom Szilyjem

mbra pripelo „delegacijo“ Slovincov iz Mosonmagyaróvári in Hegyeshaloma v Somboteu.

Blüzi rojstnoga dneva Avgusta Pavla (28. avgust) je vsi-

venci položili venec na grob Avgusta Pavla in so vužgali svejčo eške Jánoši Brenneri in držini Vukan, šteri tó tü počivajo. Patron salezijanske cerve je sv. Kvirin, Šteroma so ob 1700. oblejtnici smtri postavili spomenik pri potoki Perint. Kak je mrau mantrniške smrti, pa je dojnamalano v püšpekovo-voj cerkvi. Cerkev je že lepau obnovlena, več samo v kupoli falijo freske. V püšpekovom muzeji so si Slovenci iz Óvára leko poglednili lejepe zlate kelije in mešne gvante.

Drügi sombotelski svetnik sv. Martin pa se je naraudo v tom varaši. Zatok smo gorpoiskali cerkev, štera je zozidana na tistom kraji, gde je stala rojstna iža sv. Martina. Gospaud župnik Géza Aigner vsikder z veseljdem nutpokaže cerkev Slovincem. Po nauvom v vinskem klejti ponidi gostom „svetoga Martina vino“ tó.

Zadvečarka so óvárski Slovinci eške poglednili iže v Skanzeni. V slovenskoj izi so nji čakali člani sombotelskoga družva. Pevski zbor ji je pozdravo s porabskimi pesmi, po tistom smo pa vsi vküper spejali. Slovenska pesem se je daleč čüla po brgaj Olada. Ranč tak, kak pred 30-imi lejtami v Porabji.

11. september je v zgodovini človeštva s črno tinto nutspisani. Na spomin neđužni lüdi, šteri so 2001. leta v New Yorki mrlí, smo vužgali svejčo in eno minuto tjüma bili. Depa stra(h) pred terorizmom ne smej naše življenje na nikoj djati. Moremo se padašivati, spoznati eden drugoga in poštvüvati kulturo svojega naroda in kulturo drügi narodov. Zatok so potrebna takša srečanja med Slovinci in srečanja različni narodov.

Za pomauč, štero smo dobili za srečanje óvárski in sombotelski Slovincov, se za(h)valimo Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu in Zvezi Slovincov na Madžarskem.

Marija Kozar

Óvárski in sombotelski Slovinci pred slovensko ižo

tam ta. Vsikši si drügo maštrijo spravo. Te smo vrazno odišli, pa dugo lejt bilau, ka smo nika nej vküpprišli. Dostakrat samge tau pojbmom gučo tü, ka podje tau tak nej dobro gé, ka se ranč ne poklonimo enma drugma! Mejsece dugo se nika ne srečamo, eno nauto ne spejvamo

kšo leto državno srečanje Porabskih Slovincov. Za toga volo vsikšoma, šteri pride v Somboteu, pripovejdamo o življenji in deli Avgusta Pavla. Tak smo si tau soboto poglednili Pavlov kip pred Muzejem Savaria in smo gorpoiskali njegov grob v salezijanski cerkvi. V kripti te cerkve so óvárski Slo-

Z avtobusom iz Monoštra v Mursko Soboto

Med leti 1986-87 je tedensko enkrat vozil avtobus med Monoštom in Mursko Soboto. Promet je potekal preko mejnega prehoda Hodoš-Bajánsénye. Druge možnosti takrat ni bilo, saj je bilo Porabje takrat še hermetično zaprto.

Slovenci v Porabju so si od leta 1992, ko je bil odprt meddržavni mejni prehod Gornji Senik-Martinje, prizadevali za ponovno uvedbo avtobusnega prometa in to preko novega mejnega prehoda. Pred dvema letoma sta vzpostavili stike podjetji Vasi Volán iz Szombathelya in Avtobusni promet iz Murske Sobotice. Po pridobitvi vseh dovoljenj, ki so potrebna za mednarodne redne vožnje, je 6. septembra prvič peljal avtobus madžarskega podjetja Vasi Volán v Mursko Soboto. Prvi potniki so bili predstavniki slovenske manjšine na Madžarskem.

Na avtobusni postaji v Monoštru je generalni direktor podjetja Vasi Volán Andor Tóth pozdravil prve potnike nove avtobusne proge. V svojem nagovoru je izpostavil pomen nove povezave, ki naj bi prispevala k boljšemu sodelovanju in omogočila, da se sorodniki, živeči na obeh straneh meje, lažje srečujejo. Računajo pa tudi na turiste, ki si želijo spoznati del Prekmurja ob slovensko-madžarski meji. Dolgoročni cilj podjetja je, da bi na tej relaciji uvedli dnevni promet. Redni avtobusni promet bo potekal za sedaj enkrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih.

Potniki in predstavniki podjetja Vasi Volán so se v Murski Soboti sestali z direktorjem Avtobusnega prometa Murska Sobota ing. Jožefom Verenom, ki je čestital madžarskim kolegom za uspešen začetek, ter jih je informiral o tem, da bodo najkasneje do konca oktobra tudi oni uvedli redno avtobusno povezavo med Mursko Soboto in Monoštom, ki pa bo peljala preko mejnega prehoda Čepinci-Verica. Za uspešno delovanje, pa je potrebno, da tudi v bodoče sodelujejo, tako glede izmenjave izkušenj kot tudi pri vnosu novih atraktivnih točk, predvsem v smislu turistične ponudbe in promocije celotne regije.

Za konec pa še enkrat najvažnejše informacije: avtobus odpelje iz Monoštra vsak ponedeljek ob 8.00 uri, cena povratne vozovnice je 990 forintov.

Andreja Kovač

Berite Porabje

Nauvi cajti, nauve probleme...

Večkrat z veliko nostalgijov gučimo od tisti cajtov, gda eške nej bilau motorizacije, nej bilau asfaltirani potij, nej elektrike pa vejga Baug, ka vse, ka se nam na gnes tak normalno vidi. Tak šegau mamu povedati, ka je te nikši mir biu, kakoli ka je v največ mestaj smastvo tū bilau. Cajti so šli naprej pa se je pomaleg začno svejt pri nas tū razvijati. Vasnice so elektriko dobile, začnili so poti asfaltirati. Pa je tau zatok nej brez aldūvanja bilau. Lūdje so tū mogli aldūvati. Pejnaze, delo... Po vasnicaj je tau največša »zgūba« bila, če je komi zemlau, rodno zemlau trbelo za kaj takšega prejk pūstiti. Tau se pa leko razmej. Vej pa tistoga ipa so lūdje najbolje samo iz zemle živel, vsakši pedenj so obdelali. Če bi na

gnes samo na polonja tak bilau, bi naše vasnice lepše vōvide.

Cajti so šli naprej, pa kakšikoli lagvi cajti so prišli, zatok se je po vasnicaj tūj pri nas tū vsigdar nika godilo. Mislimo si samo na autobusni promet, na baukše poti, mislimo na tau, kelko lejpi ramov se je zozidalo, mislimo na tau, ka je že rejdko, gde bi nej bilau televizije, pralnoga mašina pa dosta drugi mašinov. Prva liki bi se nakak v me smeo, tau je tū istina, ka je smastvo eške tūj pa tam tū navzauče. V največ mestaj je že vodovod, kakoli ka gestejo takši tali v nistarni vasnicaj, gde eške v štūdancaj nega vde. Depa tau se tū pripravljajo rejšiti.

Vse je relativno. Od zahodni rosagov mi dosta slabše

živemo, depa tau zatok tū ne smejno povedati, ka se država, rosag ne razvija. Gde že majo vodovod, tam buma je po nauvi zakonaj potrebno kanalizacijo za odpadne vode (szennyvízcsatornát) vōzozidati. Samo ka je k tomi potrebno dosta pejnaz vkūp pobrati pa lūdi nagačati za tau.

Stoj bi zdaj leko pravo – pa dosta lūdi etakšo mnenje ma – ka smo do tejga mau brez kanalizacije bili pa te po tejn toga zakoj bi nej leko? Samo ka tačas, ka smo nej zadobili bole moderne cajte, smo nej meli te nauve – večkrat nevarne – šegē, tačas je vse ovak bilau. Mislite si, kak zdaj posaud pa gvant peremo, s čim se kau-pamo, s čim pucamo v rami. Vse te kemične stvari nut-stečejo v našo zemlo, v naše

vode, pomaleg pa lepau zna-va spigemo ali pogejmo. Pa te pravimo, ka je svejt obetežao, nega več človeka, ki bi nej kakšo kūgo noso v sebi.

Prišli smo do toga, ka pri nas tū delajo kanalizacijo, ka je nej malo delo. Naleki je po-vejmo kaj takšega vōzozidati, gde je ravnina. Žmetno je pa tau vōzidati po naši brgaj pa dolaj. Začnejo kopati, kopati, se mantrajo, nindrik njim voda gor pride, indrik je napauti tau ali tisto. Depa oni naprej majo spisano linijo, pa ka je napauti, tisto se mora »mekniti«. Večkrat strašna rabuka nastana. Eden sausad drugoga krivi, tej šteri pa delajo tau »linijo«, morajo vejga Baug, ka vse čūti. Vsakši pa zna, ka če de za toga volo kvar emo, me kvar vōplačajo. Samo ka

smo nikši takši, ka bi radi sodobno živel, depa za tau naj nej trbej nika zatrpeti. Pa brez toga buma nika ne-de.

Depa zatok dostave ne raz-mejm. Vidim, ka ne obdelamo zemle, vidim, ka jeseni je pod djablani doj spadjeni sad, vidim vse kaj takšega, ka bi, če bi tau naši starci vidli, se v grobaj obračali. Depa če stoj itak vcuj segne k tome, ka je mojo, te je vraz-ži svet.

Tak mislim, ka zatok tau vse skauz spravimo, sploy pa te, če notprividimo, ka se kanalizacija dela za nas. Malo več potrplivosti, malo več uvidenja je potrebno. Šteri za tau delajo, samo svojo službo opravljajo. Svojo službo za nas.

Irena Barber

Pismo iz Sobote

Nouvi parlament

Minoula so štiri lejta od leta 2000, gda smo v Sloveniji dobili nouvi parlament. Smo zvolili lidi, za stere smo si brodili, kak si z njimi tak ali ovak vōpomoremo. Dapa že za tri ali štiri mesece smo gor prišli, ka je nej nika boukše in nej lepše. Eške ūše, tej slejdnji so ške vekšo skrb meli za sebe, za svoje žepke, liki za lidi. Dapa svejt se vrtil naprej in mi vsi vred z njim, samo tou je nej nika novoga, ka se nam zdaj godi. Godi pa se nam gnako, ka smo že doživeli pred štirimi lejтами, pa pred osmi-mi, pa pred dvanajstimi ... Obečavajo nam nebesa na zemli!

Ednim, ka že lejta pa lejta sedijo v parlamenti, se od straja, ka tam več nedo mogli za velke pejneze zejvati pa se pretegavati, že vleče lače nut v rit. Lampe so se njim tak raznok potegnile, ka bi njim vejn prišle kouli cejle glave, če bi nej vūj meli. Tak nam zdaj nasmejani

vse gor do vūj obečavajo, ka vse do naredli za svoje lidi, če mo je tisto prvo nedelo v oktoubri zvolili. Gledam te možakare, kakša ženska se tō najde, pa si brodim, odkec nagnouk v njihovi gučaj telko poštenja pa čedni rejči. Boug moj, si brodim, kelko dobri pa čedni lidi odi po toj našoj maloj Sloveniji. Pa si brodim dale, lepou de živeti, če do takši lidge meli naš kormanj v svoji rokaj.

Po tistom pa se strejznim, kak če bi me stoj s topačo včasno po glavej!

Vej so pa takšo gučali že pred štirimi lejтами pa se je nika od tistoga nej spunilo. Bogati so gratali eške bole bogati; tisti z malo pejnaze-mi nemajo več skur nika pejnez; mlajši po zgotovleni šouli eške žmetneje dobijo službo; ženska si ranč ne smej zbroditi, ka kusta ostan-e; porcije so vekše vsikši mejsce; voda de pomalek dragša od vina; političari leko lažajo brezi straja, ka

končajo na biroviiji; delo je čidale menje vredno, sumarija se plača z zlatom; kriminal se je potegno skur v vsikši ram; poštenje je nej nika vredno ...

Uni pa nam obečavajo, kak če bi se gnes naroudili!

Za tistimi »starimi« iz parlamenta dejejo pod nous pej-neze tistim novim, ka bi se radi nut potegnili. Na, lepou vas prosim, vej si pa ne brodijo od pejnez pa od politične mouči. Uni bi radi v toj maloj Sloveniji red naredli, radi bi napravili takšo Slovenijo, ka bi bilou v njoj vsikšomi lepou živeti. Bar tak nam obečavajo zdaj, gda nas z lampami do vūj nagačavajo, naj tisto prvo nedelo v oktobri nji izvolimo. Z njimi za kormanjom več nede siromaštva; mlajši do si leko službe prebirali, telko nouvi služb mo ji meli nagnouk; ženske več nedo trepetele za službe; če kuste ostanje; porcije do nižije, ka se tam v Lublani tej nouvi prejdnji

več nedo telko pejneze tarazmetavali; žitek de skur zašenk; če prejdjen političar kaj tazamaksa, de brž leto v vouzo; delo de se spoštūvalo in plačūvalo; kriminal de se tak dole stavo, ka boš leko puno bukso na pošti tanjau, pa jo zazrankoma najdeš na istom mesti z vsemi pejnaze-mi; od poštenja mo gratali skur sveti lidge ...

Vej pa gnako gučijo kak tisti »stari« iz parlamenta!

Rejsan, če vse tou vkūper ličimo, ka nam lokočejo po teveni pa po radijoni pa nut v novinaj, se leko samo pitam, zakoj se obečanja nigdar ne spunijo, če si vsi gnako brodijo in gnako gučijo? Moja tašca Regina, trno čedna ženska, dneve pa dneve ne more vkraj od tevena, tak rada posluša obečavanja z leje in desne, od spodkar pa od vreka. Tej guči trno dobro dejejo njenim vūjam.

-Lūba moja tašca, - sam več nej mogo strpeti, ka sam jo

gledo, kak njim vōrvle. - *Vej pa samo obečavlejo vsepo-prejk. Obečavlejo, naredi-jo pa malo ali sploy nika. Eden trno včeni možakar je pravo, ka političara ne smejno ceniti po njegovom guči, liki po tistom, ka je naredo, - sam njoj tak naraji tumačo.*

- *Vse tou ge eške kak dobro vejn pa razmejm, - me je ranč nej poglednila, liki je eške tadale gledala nut v televizijo. - Dapa lepou nji je poslušati bar té cejli mejsce ta do prve nedele v oktobri. Rejsan nji je lepou poslušati pa senjariti od vsega toga, ka nam malajo na oči pa vūje. Po tistom več nede lejpe pripovejsti, liki tadale vse po starom.*

Na tou sam njoj nika nej mogo povedati. Zato je ta moja tašca Regina, trno čedna ženska, nej takša, kak vōvidi ali pa kakšo vam jo ge malam na oči pa nut v vūje.

Miki

Jesen v Ritkarovci

Eden najlepši letni čas je jesen. Največ farb v naravi zdaj leko vidi, gda listje zač-

slo, ešče gnauk vas poglednam.

»Tauma že djeste par lejt,« pravijo pa staplajo proti meni.

• *Ka kaj nauvoga tū, gde ešče ftič ne odi? pitam.*

»Tū se dosta vse ne spremijnjava. Edno leto je tašo kak drugo.«

• *Pa elektriko že mate? Zato ka ste se te dosta žaurgali za volo tauga.*

»Nejmam pa itak mam.«

• *Kak vragi je tau?*

»Tau je tak, ka sam kūpo eden agregator.«

• *Ka žene agregator?*

»Eden mali motor na benzin. Telko elektrike napravi, ka leko svejti pa taše menše električne motore tō požene.«

Ta kanta že gvušno dugo visi na drejvi.

• *Ka baude s tejmi dizel motoru, ka so tū vanej na dvauri?*

»Nika, naj ostanejo. Zato ka žago pa tašo žmetnejšo kaj s tejmi ženem. Tej so že svojo vōzaslužili. Te vekši je več lejt gnau tisti mašin, ka

mlati.« kažejo v kaut.

• *Tisti menši ešče dela?*

»Zaka bi nej delo. Tisti z ben-

»Tau istino, dapa teš dva emo. Tauga meni nej trbej, zato ka s tejm bi ešče krav-

leko vōodabare.«

• *Ograd je puno rauž, tak kak če bi je stoj posado.*

K Trajbarnomi Djaužini rejdko pride sto na gledanje.

ne dola padati z drejv. Zrejlijo djabke, gruške, graudzje pa tak diši, ka je vse puni fčel. Sonce več tō ne sije tak krepko kak juliuša, augustuša, zato se pa tašoga reda najbaukše šetati v naravi. Tak sam prišo dja tō v Ritkarovce, k Trajbarnoma Djaužina. Stojim na ogradi pa gledam kaulakvrat. Tak leipo pokrajino človek samo na razglednicaj leko vidi. Eden velki ograd notra v gauštja z dvōmi rami nasrejdik. Kaulak rama drejvdja, stera so puna sadja. V travi pa rauže cvetejo. Človek tak čūti, kak če bi v pravlici bijo. Kaulivrat gledam, dapa človeka ne vidim. Ranč tak kak v pravlici, gde je vsakši zaspo. Edna stara kanta je goraoobejšena na edno sūjo djablana pa kak veter fudi, tista stardjūča. »Tau so tō nej zdaj goraoobejšili,« si mislim. »Dapa zaka pa sto go je goraoobejšo,« si zmišlavam, gda se gnauk samo edna dvera odprejo na hiši. Trajbarni Djauži staupi vō na nji.

»Ka kaj nauvoga?« pita včas.

• *Par lejt nazaj sam že odo tū pa te se mi je tak povidla ta pokrajina, ka sam si mi-*

Iža na srejdj gauštje kak v pravlici

zinom dé. Notravlejem benzin pa že klepa kak edna vōra. Nej ti trbej tisti mašin, s sterim so prvin mlatili?«

• *Ka mo dja z njim delo, gledo mo ga cejti den?*

»Nej, tak bi ga vōpostavo za gled. Tau je nej tisti velki mašin, liki tisti srejdjni.«

• *Meni bi na traktor gumi trbelo.*

»Tisto tō mam, poj za menov v škedjen.«

• *Najprvin sam mislo, ka senauri redijo, da-*

pa nej. Rejsan so meli gumine, dapa nej tista numera, ka bi mena trbelo.

»Te kūpi traktor, tam vanej na dvauri stoji.«

• *Če bi nej emo traktor, te bi nej pito gumine tō nej, se smejem.*

Če jeseni rauže cvetejo, de duga, toplja jesen.

»Vrag je sadijo, ras-tejo te samē tō. Odvisno je od vrejme-ni tō. Djeste leto, gda je vse nabitō, djeste pa gda ranč ne vidi edno nej.«

• *Kakšna jesen baude zdaj, ka je puno te rauž?*

»Dobra, toplja. Zato ka sam vido na akacijji rauže. Pa starejšo lūstvo tau pravi, če jeseni akac cvete, te duga jesen bauda.

Dja bi ešče rad pripovejdo s teov, zato ka tak rejdko odi tū pri meni stoj, dapa zdaj nejmam časa.«

• *Zaka, kama dete?*

»Na pokapanje moram titi. Tau se tak sika, če stoj z vesi mrdje, te so vaščani zato vsi tam,« pravijo Djauži pa brž staplajo gora po stombaj.

K. Holec

Mlašeči guči pri Malom potoki

Mala ves se zača tam, gde nul v njou priteče Mali potok. Že od negda so se tam špilali mali lidže iz Male vesti. Na, tam so se lejta pa lejta špilali mlašji, raki in ribe v njem so čule čuda mlašečoga pogučavanja in tou eske itak poslušajo.

Plebanošove lače

V vodaj Maloga potoka so se nut potulili indašnji časi pa mlašeči guči starišov in stari starišov od gnešnji mlajšov. Med tejni mlašjami so včas poglednili vó iz vode, se razljalih med njimi. Tou so bili takši dnevi, gda si v brodili na stare čase, gda so pri potoki gor rasli edni drugi mlašji. Tak je med nji prišlo tisto tó, kak je bilou s plebanošovimi lačami.

- Moj dejdek je nej biu kcuji pri tistom, dapa čiu je tou od svoje mame. Ge pa sam tou zvedla od svoje mame, ka je istina bila, - je suktivala, kak če bi stra mejla, ka jo ger posluša gnešnji plebanoš.

- Ge vejn, ka je istina bila, vej je pa moj dejdek kcuji biu, - se je na glas razkorčalo Feri, ka so njemi mušje mogli vrvati. - Tisti plebanoš, od šteroga je guč, je prišo v našo Malo vestistoga leta, gda se je naroudo moj dejdek. Nej biu stari pa nej mladi, pa nej velki in nej mali, nej debeli in nej suji. Biu je takši vcejlak normalen clovek. Lidže so ga brž za svojga vželi, tak se njim je po-vi-do. Zavolo toga to, ka je trno lepou spejto. Samo eno je bilou, ka so brž vpa-met vželi. Tou je nejbila ni-kša baja, dapa bole njegva šega. Gda se je kaj doj sva-dó ali je biu čemerem, je vsigdar vedo povedati: Kristušove lače! Pri veronavuki je miriu lagre mlašje etak: Kristušove lače, enja-je se koriti med sew! Tiste moške, ka so v soboto pre-več spili, je v nedelo po me-ši na red gemau: Kristušove lače, večera ste pa v krmeji pejnze ta zapravla-til! Na, tak-šo

šego je emo tisti plebanoš. - Zato so ga pa mlašji začali zvali Kristušove lače, - je svojo rejč kcuji djala mala Rožika, ka do drugi čili, kel-ko una vej od toga.

- Istino maš! Gda so se kaj naganjali po obštili ali eli pri potoki, so pasko meli, naj nji plebanoš ne vidi. Če je steri skričo: Kristušove lače idejo! so se brž potulili za kirkle ali pa med drevdje in grmovdje. Kcuji k tomi pa ji je trno migalo, zakoj tou guči, tou, Kristušove lače. Leko, ka so tou kakše takše načisne lače? Kristuš na ednom kepci nema lač, tak ka je tou neka drugoga. Ka pa če so Kristušove lače za istino plebanošove lače? Tou slednje je najbole grušno, je povedo moj dejdek. Dapa kakše so sploje Kristušove, se pravi plebanošove lače, vej je pa ne moremo videti? Ja, v tistom časi je plebanoš biu vsigdar obličeni samo v plebanošov grant. Niške je nej vido, ka ma spodkar gor obličeno. Vej bi tisti mlašji pa mojdjede tó nig-dar nej vedli. Zgoudilo pa se je tou tak, ka je v trno vtroučom dnevi šou plebanoš od ednoga mrtveca nazaj do Jurofa. Ranč je šou prejk tou mousta. Dugo je že odo, po plečaj je že celji moker biu, doj po čeli ga je polejvo švic. Moj dejdek je skričo: Kristušove lače! in mlašji so se brž potulili pri potoki. Dapa plebanoša je voda kcuji vjevla, ka se malo oladi v njoj. Pogledno je vse kouli, nin je nikoga nej bilou. Dole si je potegno ci-pele in štrunje. Kak njemi je dobro djalo! Eske bole je pogledno kouli šebe, biu je čistak sam. Za tisto zdaj že posenjeno drejvo si je lače dole potegno, čaren grant gor zdigno in stoupo v ro-

dou. Voda njemi je segala rviše od kolen. Odo je gor pa doj po potoki in se ladiu. Zlaj so mlašji leko pogled-nili, kak vridijo Kristušove lače. Naskrivoma so se prilejtki kcuji k grmi, ka ma je plebanoš gor obeso lače. Najprva so je gledali, nika so nej takšoga vidli. Vzeli so plebanošove lače v roke, nika takšoga nejmormalnoga so nej vpa-met vželi. Pa bi je plebanoš tó nej vpa-met vžeu, če bi naj-menjši med njimi nej na glas povedo: Vej po pa tou nej niške Kristušove lače! Ranč lakše si rsiški den na sebe vleče moč oca. In so se poglednili iz oči v oči s plebanošom. Nej trbej dvak-rat povedati, kak so se raz-bežali. Kak če bi srejni nji Periin včasno, so lepli vsi-ki na svoj kraj. Plebanoš se je brž obleko t in smejom odišo domou.

- Ja, ranč tak je bilou, - je kumala mala Rožika.
- Ja, samo bilou je eske nika drugo. Po tistom dnevi je plebanoš enjo gučati, ka Kristušove lače. Za no dru-gi den je pri veronavuki po-gledno po mlašjaj pa po mojom dejdeki tó. Sejdi so pa tretetali kak žujca na sinci. Čakali so, ka de se celji čas koriu z njimi pa ka steri dobi z bolom po riti. Nika od toga je nej bilou. Samo se je nasmejav pa pravo: plebanošove lače, mlašji! Vej ste pa vejn nej tak zabiti, ka ste si brodili, ka je Kristuš na vsaj kejjaj pa na križi brezi lač zatok, ka sam njemi ge vkradno lače, ka? Zdaj so si mlašji odevnili. Plebanoš pa je od tistoga mau dale gučo: plebanošove lače, moški! Že ste pa bili v krmeji?

Miki Roš

Kralj Matjaž in bič, iz katerega je pognala roža

Nekoč, v starih časih, so kralje volili tako, da so krono vrgli visoko pod nebo in komur je padla na glavo, je postal kralj. Krona je imela tako čarobno moč, da je poletela in se spustila na glavo tistemu, ki jo je bil najbolj vreden.

Nekega dne so na Budimu zazvonili zvonovi: izbrali bodo kralja. Princi, grofje in vsi drugi naduti gospodje so se dregnali, da bi bili na pravem mestu, ko bodo zalučali krono.

Matjaž je bil takrat siromašen hlapec. Že od zore je s svojim gospodarjem oral na njivi. Prišel je sluga in prinesel zajtrk. Sedli so k jedi. Matjaž je obrnil plug in jedli so kar na njem. Gospodar reče:

»No, sin moj, danes bodo izbrali kralja. Le kdo bo kralj?«

»Ko prideta domov, bosta že lahko izvedela,« je pridral sluga.

»Iz tega ne bo nič, če mene ne bo tam,« je tiho menil Matjaž.

»Kako? Si kaj izvohal s svojim dolgim nosom? No, kdo bo kralj?« se je norčeval sluga.

»Kralj bo tisti, ki bo danes jedel z železne mize,« je odvrnil Matjaž.

»Da ne boš morda ti? No, ne šali se otrok! Ti boš kralj takrat, ko bo iz ročaja tvojega biča pognala roža,« se je zasmel gospodar.

»Boste že se verjeli, gospodar!« je rekel Matjaž in zasadil svoj bič vrh brazde. Meni nič, tebi nič je odšel na Budim.

Tam so gospodje že na veliko metali krono. Krožila je visoko gor! Pod oblaki, nikomur se ni hotela spustiti na glavo. Ko pa je prišel Matjaž, je se kar naenkrat začela lepo spuščati.

Ubogi Matjaž se je velikega blišča tako prestrašil, da je od strahu začel na vso moč opletati z rokami. Tako je udaril po križu na vrhu krone, da se je ta nagnil - od takrat stoji postrani. Krona pa se je spustila na Matjaževo glavo.

Ljudstvo in vojaki so začeli vklikati:

»Živel Kralj Matjaž! Živel Kralj Matjaž!«

Gospodje pa so se razburili:

»Kako? To ni mogoče! Kakopak! Le tega je še treba, da bi bil kralj nek siromak in nič!«

Še dvakrat so vrgli krono v zrak, a vedno znova se je spustila na Matjaževo glavo. Zdaj že tudi gospodje niso več vedeli, kaj jim je početi. Matjaža so pospremili v palačo in se mu pokorili.

Gospodar je medtem spet začel orati. Ko je potegnul brazdo do konca in se obrnil, je videl, da je Matjažev bič vzbrstel. Stopil je bliže: celo list je bil na njem. Ko je prišel čisto blizu, je na vrhu biča cvetela prelepa roža.

»Kakšen čudež!« se je začudil. Pri priči je pustil plug na njivi in tudi on odhitel na Budim. Ko je prišel tja, je na prestolu sedel njegov hlapec. Gospodar je pred njim padel na kolena: »Vaše Veličanstvo kralj, oprosite mi, da sem se Vam smejal,« je milo prosil.

»Vstanite, gospodar, saj ni nič narobe. Pa vendar, kako ste tako hitro zvedeli, da sem postal kralj?«

»Zvedel sem, ko je iz ročaja biča, ki ste ga zasadili vrh brazde, pognala roža.«

(Madžarske pravljice o kralju Matjažu
- prevod: Gabriella Gaál)

OTROŠKI

KOTICEK

MLAŠEČI

KAUT

PREDSTAVITEV NAJNOVEJŠE ŠTEVILKE REVIEJE SLOVENIJA.SVET

V septembrski, dvojni številki revije za Slovence po svetu Slovenija.svet je največ pozornosti posvečene poletnemu, izrazito izseljensko obarvanemu dogajanju v Sloveniji. Slovenci z vseh vetrov, ki so se zbrali na tradicio-

nalnem vse-slovenskem srečanju v državnem zboru, so letos pozvali odgovorne, naj že vendar sprejmejo področni krovni zakon in tako zapolnijo praznino na tem področju. Skrb za Slovence v zamejstvu in po svetu je sicer vgrajena v mnoge zakone, manjka pa krovni zakon, v katerem bi bil jasno določen tudi status Slovencev brez državljanstva.

Sicer pa posveča slovenska država kar pomembno skrb povezovanju z rojaki po svetu, tudi na področju poslovnih stikov. Prav letos je namreč Ministrstvo za regionalni razvoj skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije pripravilo prvo poslovno srečanje Slovencev iz sveta. Bolj kot samo srečanje pa je bila pri tem pomembna zamisel o medsebojnem poslovnem po-

vezovanju, ustvarjanju baze podatkov in pretoku informacij, saj postaja Slovenija zanimiv poslovni partner, slovenski poslovneži v svetu pa pomemben povezovalni člen naše države s tujino.

Letos mineva 50 let od ustanovitve Slovenske kulturne akcije iz Buenos Airesa, osrednje kulturne organizacije slovenske politične emigracije v Argentini. Ob tej priložnosti je v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani nastala jubilejna razstava, v reviji pa se objavlja kratek pregled dela te, za slovenstvo v Argentini ključne ustanove, ter stikov, ki jih je imela z matično domovino.

Med osebnostmi iz sveta, ki si zaslužijo posebno pozor-

nost, sta tokrat predstavljena slikarka nemirnega duha Irena Hribar iz Kanade, ter Victor Ruffy, švicarski politik s koreninami na Ptuj, ki se rad ponaša s svojim poznavanjem Slovenije. Septembrska številka Slovenija.svet prinaša še zapise z obiska istrskih Pup in ragaconov v Kanadi, s skoraj pravega izseljenskega piknika avstralskih balinarjev v Brkinih, pa o mladih z vseh vetrov, ki so odkrivali Slovenijo v različnih poletnih taborih. Za mlade bo zagotovo posebno zanimiv tudi članek o poletnih festivalih, ki so kot nalašč za sklepanje novih prijateljstev. Sicer pa prinaša tudi tokratna številka revije Slovenija.svet še vse polno aktualnih informacij in zanimivega branja, od šolskega dogajanja v Porabju, jezikovnega kotička, novih publikacij, morskega in gorskega utrinka pa vse do zabavnega kotička in križanke.

Vse, ki bi se želeli naročiti na revijo in jo prejemati po pošti, vabimo, da pokličete na Slovensko izseljensko matico, tel. +386-1-2410 284, ali pa se nanjo naročite pisno na naslov, Uredništvo revije Slovenija.svet, Cankarjeva 1, SI - 1000 Ljubljana.

zakürili, te bi vas tü nej mautilo?«
Of pa etak: »Pa ne vidite, ka me ne mautilo?«

Koma ga pa trbej?

Starejši Janči v živalskom vrti (állatkert) dela. Nevala je samo tau, ka strašno rad pidje. Etognauk zazrankoma rano, gda je prišo v službo, je že pijan bio kak čep. Šef ga je pa že čako pa etak kričo nad njim: »Ti, pijana svinja. Tau je že dosta. Včara večer si oprejšo njau dve re na kolonji leva (oroszlán).«
Janči pa zdaj etak pravi: »No pa te? Sto de pa gnesden leva kradno?«

I.B.

Novo v turistični ponudbi ob meji

SKRITE POTI POMURJA IN ŽELEZNE ŽUPANIJE

Skrite poti Pomurja in Železne županije so naslovili čezmejni projekt, ki so ga pripravili v soboškem Avtobusnem prometu oziroma njegovi turistični agenciji Klas. K sodelovanju so pri-

vedena povezava iz Murske Sobote v Monošter prek prehoda Čepinci-Verica. Za Jožeta Hirnoka, predsednika Zveze Slovencev je so delovanje pomembno tudi zato, ker Porabski Slovenci

tegnili Srednjo šolo za gostinstvo in turizem v Radencih, računalniško podjetje Creativ Novi mediji in Zvezo Slovencev na Madžarskem. Projekt je bil delno sofinanciran s sredstvi iz Evropske unije, iz programa Phare, celotna ponudba pa je na voljo na

www.secret.roads.com.

Gita Sever, ki vodi turistično agencijo Klas, je na novinarski konferenci na Cankovi predstavila rezultate letošnjega dela. Poleg spletne strani so to lično pripravljene prospekti v slovenskem, madžarskem, nemškem in angleškem jeziku; zelo aktivni so bili tudi na terenu, saj so obiskali prek sto ponudnikov. Cilji projekta so strnjeni v tri točke, in sicer v povezovanje sedanje turistične ponudbe med Pomurjem in Železno županijo; razvoju turizem po železljah posameznikov in usposabljanju ponudnikov turističnih storitev.

Direktor Avtobusnega prometa Jože Veren v projektu vidi tudi možnost za splošni razvoj v tem prostoru, ki je po članstvu v Evropski uniji postal odprt, je pa gospodarsko manj razvit. K boljši povezanosti bosta prispevali tudi novi avtobusni povezavi. Sombotelški avtobus je vozi med Porabjem in Prekmurjem oziroma Mursko Soboto, še letos pa bo

nimajo svoje turistične agencije. V pomoč jim bo turistična agencija Klas, ki je nosilka projekta Skrite poti Pomurja in Železne županije. Čeprav je zadnja leta kar nekaj pomembnih novosti v Porabju, so na področju turizma še številne neizkoriščene možnosti in priložnosti, predvsem za vse več zainteresiranih obiskovalcev za sproščen počitek v neokrnjeni naravi in miru.

eR

NIKA ZA SMEJ...

Takšo tü geste

Karči je etognauk v ednoj krčme praso edno porcijo pečenoga mesa. Gda je plačüvo, ka je zo pa spijo, etak pravi kölnari: »No, v svojom žitki sam že baukšo pečenko tü djo.«
Kölnar pa zdaj etak pravi: »Tüj pri nas? Tau nej mogauče.«

Alkohol prej škaudi

Bio je gnauk eden minister, steri je sploj žmetno trpo tau, če je stoj alkohol pijo. Etak je pa odo po rosagi pa je predavanja držo prauto alko-

holi. V ednoj fabriki so glasili, ka so pri nji dosta naprajli za tau, naj ljudje ne pidjejo. Minister je sploj rad bio pa je eden den s televizijov tavó ušo v tau fabriko pa je pred ednom modernim mašinom etno, gde je eden srednji lejt moški delo. Minister ma etak pravi: »Vidim, ka je tau nej léko delo.« Of pa pravi, ka rejsan nej. Minister pa zdaj etak guči: »Mislim, ka bi vas mautilo, če bi povejmo, pau deci palinke doj pognali.«
Of pa pravi, ka bi ga nej mautilo. Minister pa tadala etak: »Pa če bi, povejmo, trikrat pau deci spilji?«
Of pa: »Te bi me tü nej mautilo.«
Minister zdaj etak pravi. »No, pa če bi, povejmo, pau litra v sé

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOBOŠKA TISKARNA
SOLIDARNOST D.D.
Arhitektka Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.